

Nordic Ren-Gas Oy
Linnoitustie 6
02600 ESPOO

Puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön yhteistuotantolaitos

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön yhteistuotantolaitos, Tarastenjärvi, Tampere

Hankkeesta vastaava

Nordic Ren-Gas Oy, Linnoitustie 6, 02600 Espoo

Konsulttina ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma tai YVA-ohjelma) laatimisessa on toiminut AFRY Finland Oy.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena toimii Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä Pirkanmaan ELY-keskus tai yhteysviranomainen).

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Nordic Ren-Gas Oy suunnittelee Power-to-Gas-tuotantolaitosta Tampereelle. Laitoksen sijaintipaikka on Tampereen Tarasten kaupunginosa Tammervoima Oy:n Tarastenjärven voimalaitoksen välittömässä läheisyydessä.

Hankkeen tavoitteena on rakentaa Power-to-Gas-tuotantolaitos, joka tuottaa uusiutuvaa synteettistä metaania, vetyä ja hukkalämmöstä tuotettua kaukolämpöä. Laitos toimii osana puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden tuotanto- ja jakeluketjua raskaalle liikenteelle.

Tuotantolaitoksen tuotantoprosessi muodostuu viidestä vaiheesta:

1. Vedyn tuotanto
2. Hiilidioksidin talteenotto ja tuotanto
3. Metaanin tuotanto
4. Metaanin varastointi ja jakelu
5. Prosessin apujäähdytys ja kaukolämmön tuotanto

Vetyä tuotetaan noin 18 000 tonnia vuodessa pilkkomalla vettä vesielektrolyysiprosessissa. Laitoksella hyödynnetään jätevoimalan savukaasuissa olevaa hiilidioksidia, jota otetaan talteen 110 000 tonnia. Laitos tuottaa metaanikaasua vuositasolla noin 500 GWh (35 000 tonnia) ja lämpöä kaukolämpöverkkoon noin 600 GWh. Sivutuotteena laitoksella muodostuu happea noin 150 000 tonnia vuodessa. Metaanin varastointikapasiteetti on noin 600 tonnia ja vedyn 15 tonnia. Prosessissa käytetään vettä noin 230 000 m³ vuodessa ja jätevettä syntyy noin 130 000 m³.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (jäljempänä myös YVA-menettely) tarkastellaan alla olevia vaihtoehtoja:

Vaihtoehto VE0: Hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto VE1: Puhtaiden P2X kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön yhteistuotantolaitoksen rakentaminen Tampereelle Tarastenjärven voimalaitoksen välittömään läheisyyteen.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY JA SEN VIREILLETULO

YVA-menettelyn tavoitteena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

YVA-menettely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa hankevastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä myös arviointiohjelma tai YVA-ohjelma), jonka tarkoituksena on mm. esittää tiedot laadituista ja suunnitelluista selvityksistä, arvioinnissa käytettävistä menetelmistä sekä hankkeen aikataulusta. Yhteysviranomaisen antaa ohjelmasta lausunnon, jossa huomioidaan suunnitelman kuulemisvaiheessa annetut lausunnot ja mielipiteet.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista.

Yhteysviranomaisen tarkistaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun sekä laatii tämän jälkeen perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Arviointiselostus ja perusteltu päätelmä tulee liittää lupahakemusasiakirjoihin.

Nordic Ren-Gas Oy on 24.11.2022 saattanut vireille YVA-menettelyn toimittamalla Pirkanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen Puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön yhteistuotantolaitos -hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 6 c) perusteella. ELY-keskus katsoi 19.8.2022 lausunnossaan hankkeen olevan kemianteollisuuden integroitu tuotantolaitos, jossa valmistetaan teollisessa mittakaavassa aineita kemiallisilla muuntoprosesseilla ja jossa tuotetaan orgaanista ja epäorgaanista kemikaalia.

Kemiallisella muuntoprosessilla tarkoitetaan YVA-direktiivin määritelmän mukaisesti prosessia, jossa tapahtuu yksi tai useampi kemiallinen reaktio, ja integroidulla tuotantolaitoksella laitosta, jossa on useita yksikköjä yhdessä toiminnallisesti toisiinsa liitettynä.

Hankeluettelon mukaisiin hankkeisiin sovelletaan YVA-menettelyä ilman eri päätöstä.

ENNAKKONEUVOTTELU

Yhteysviranomaisen järjesti ennakkoneuvottelun 17.11.2022.

Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

Neuvotteluun osallistui hankevastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisena toimivan Pirkanmaan ELY-keskuksen lisäksi Tampereen kaupungin, Pirkanmaan liiton, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes), Pirkanmaan pelastuslaitoksen sekä Tammervoiman edustajia. Ennakkoneuvottelussa keskusteltiin mm. hankkeen vaatimista luvitusmenettelyistä, alueen kaavoitustilanteesta, hulevesien hallinnasta, lähialueiden uhanalaisista lajeista, onnettomuus- ja häiriötilanteista, sekä laitoksen rakentamiseen liittyvistä vaikutuksista. Saadut kommentit on otettu huomioon YVA-ohjelmassa.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 30.11.2022–5.1.2023.

Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/pirkanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/NordicRenGasTampereYVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Tampereen ja Kangasalan kaupungille julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Aamulehdessä julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa seuraavissa paikoissa:

- Tampereen kaupungin palvelupiste, Frenckellinaukio 2 B, Tampere
- Tampereen pääkirjasto Metso, Pirkankatu 2, Tampere
- Kangasalan kaupunki, Kaupunginvirasto 2, Urheilutie 13–15, Kangasala
- Kangasalan pääkirjasto, Keskusaukio 2, Kangasala
- Pirkanmaan ELY-keskus, Yliopistonkatu 38, Tampere.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus etäyhteydellä 12.12.2022 klo 17–19. Yleisötilaisuuteen ei saapunut kuulijoita.

Edellä mainitun lisäksi ELY-keskus on ilmoittanut YVA-menettelyn alkamisesta mediatiedotteella ELY-keskuksen verkkosivulla.

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Lausunnot arviointiohjelmasta pyydettiin seuraavilta tahoilta: Tampereen kaupunki, Kangasalan kaupunki, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo, Pirkanmaan pelastuslaitos, Turvallisuus ja kemikaalivirasto (Tukes), Energiavirasto, Fingrid Oyj, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Tampereen Vesi ja Tampereen Sähköverkko Oy.

Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle 4 lausuntoa. Kangasalan kaupunki, Pirkanmaan pelastuslaitos, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Fingrid Oyj, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Tampereen Sähköverkko Oy ilmoittivat, ettei

niillä ole lausuttavaa tai huomautettavaa hankkeesta. Mielipiteitä ei toimitettu yhtään.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Yhteysviranomainen on toimittanut saapuneet lausunnot tiedoksi hankkeesta vastaavalle 9.1.2023.

Yhteenvedo lausunnoista

Yleistä

Hanketta ja sijaintia Tarastenjärven kiertotalousalueella pidettiin useissa lausunnoissa puollettavana asiana. Pirkanmaan liiton mukaan hanke palvelee erinomaisesti Tampereen kaupungin sekä Pirkanmaan maakunnan tavoitteita hiilineutraaliudesta vuoteen 2030 mennessä.

Maankäyttö

Hankealue sijoittuu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 (hyv. 27.3.2017) teollisuus- ja varastoalueelle (T), jolle on osoitettu kohdemerkinnällä myös jätteenpolttoon ja jätevesien käsittelyyn liittyvä yhdyskuntateknisen huollon alue (ETj). Pirkanmaan liitto on lausunnossaan kuvaillut alueen sijoittumista maakuntakaavaan nähden ja käsitellyt siihen liittyvät merkinnät. Maakuntakaavan ote merkintöineen on lausunnon liitteenä.

Maakuntakaavan näkökulmasta vaikutusarvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota hankealueen ympäristössä sijaitseviin luonnonsuojelualueisiin ja näiden uhanalaiseen lajistoon sekä vesientilaan kohdistuviin vaikutuksiin. YVA-ohjelmassa kerrotaan, ettei Tampereen alueelta löydy muita toteutuskelpoisia sijainteja, joilla olisi saatavilla laitoksen tarvitsema savukaasu sekä kaukolämpö- ja sähköliittymät. Maakuntakaavan näkökulmasta hanketta tukevat vahvasti sijoittuminen teollisuus- ja varastoalueelle, joka on tarkoitettu seudullisesti merkittävään teollisuus-, logistiikka- ja varastotoimintaan ja jolle ensisijaisesti tulee ohjata vaarallisia kemikaaleja valmistavat tai varastoivat laitokset, joita koskee EU-direktiivi 2012/18/EU (SEVESO III-direktiivi). Hankealue kuuluu myös 2-kehän kehittämisvyöhykkeeseen, jota pyritään kehittämään monipuolisena yritys ja tutkimustoiminnan vyöhykkeenä tukeutuen Tampereen ydinkaupunkiseudun 2-kehään. Pirkanmaan liitto muistuttaa, että kehittämisvyöhykkeen maankäytön suunnittelussa tulee muun muassa varautua 2-kehän yhteystarpeen toteuttamiseen Tarastenjärvelle. Suosituksen mukaan Tarastenjärven aluetta kehitetään erityisesti ympäristöteollisuuden yritysten sijoittumisedellytyksiä suosivasti.

Tampereen kaupungin kaavoituksen lausunnossa todetaan, että hankealueella on voimassa Pohjois-Tampereen strateginen yleiskaava, joka kuulutettiin voimaan 25.11.2022. Strategisessa yleiskaavassa alue on osoitettu teollisuus- ja tuotantotoimintojen alueeksi, jota kehitetään hyvin

saavutettavana tuotantotoiminnan alueena. Alue varataan tilaa vaativille teollisuus- ja tuotantotoiminnoille, varastotoiminnoille, logistisille toiminnoille ja palveluille sekä yhdyskuntateknisen huollon toiminnoille. Alueille ei saa sijoittaa sellaisia toimintoja, jotka häiriintyvät raskaasta liikenteestä, melusta, tärinästä ja pölystä. Soveltuvilla osilla sallitaan lumenvastaanotto- ja maanvastaanottotoiminta. Alueiden yhteyksiä seudullisille ja valtakunnallisille pääväylille parannetaan erityisesti logistiikan ja tavaraliikenteen tarpeet huomioiden. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi eli alueen maankäyttö ratkaistaan ensisijaisesti asemakaavalla. Hyötyvoimankatu on osoitettu seudulliseksi pääväyläksi ja kehitettäväksi pyöräily- ja kävelyreitiksi.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun näkemyksen mukaan suunniteltu laitos on alustavan tiedon perusteella voimassa olevan asemakaavan pääkäyttötarkoituksen mukaista toimintaa. Hankkeesta vastaavan tulee varmistaa, että hanke on asemakaavan mukainen, kun rakentamisen laajuustiedot tarkentuvat. Hankealueella on voimassa kaupunginvaltuuston 13.6.2016 hyväksymä asemakaava nro 8475. Hankealue on asemakaavassa osoitettu teollisuus-, varasto- ja jätteenkäsittelyrakennusten korttelialueeksi (TJ-1). Asemakaavassa on määräys hulevesien käsittelyyn ja asemakaavaa varten on laadittu rakentamistapaohjeet. Tampereen kaupungin kaavoitus muistuttaa vielä yleismääräyksestä, jossa on Puolustusvoimien erityisvaatimus: Kaavan alueella ei saa rakentaa yli 50 metriä maanpinnasta olevia rakennuksia, rakennelmia, laitteita tai voimalaitoksia. Lisäksi Aitovuoren tutka-aseman toimintaa ei saa haitata rakentamisella. Näihin liittyvistä poikkeuksista on pyydettävä lausunto Puolustusvoimilta.

Vesien johtaminen

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu toteaa, että YVA-selostuksessa tulee kuvata sekä lopputilanteen hulevesien että rakentamisen aikaisten valumavesien ja työmaavesien muodostuminen, käsittely ja purkureiitit sekä näiden vesien mahdolliset ympäristövaikutukset. Tampereen kaupungin kaavoitus toteaa, että Tarasten asemakaavan nro 8475 hulevesiselvitystä voi hyödyntää hankkeen hulevesivaikutusten arvioinnissa. Asemakaavan määräyksissä on lisäksi hulevesiin liittyvät määräykset. Tampereen Vesi toteaa lisäksi, että jätevesiviemäriin johdettavat likaiset hulevedet määritellään teollisuusjätevedeksi. Näiden määrään ja laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Veden käyttö ja jätevedet

Tampereen Vesi esittää lausunnossaan, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös verkostoveden toimitus kiinteistölle ja jätevesien viemärointi kiinteistöltä. Arvioidun jäteveden määrä on merkittävä (130 000 m³ / vuosi) ja hankkeen kanssa samalla

3.2.2023

viemäröintialueella on muitakin suuria määriä jätevesiä tuottavia toimijoita, joten tämän vuoksi vaikutusten arvioinnissa tulisi arvioida ko. tuotantolaitoksen kokonaisvesimäärien lisäksi hetkellisten huippuvirtaamien vaikutukset ja niiden mahdollisten haittojen lieventäminen sekä puhtaan veden että jäteveden osalta. Tampereen Vesi huomauttaa, että ohjelmassa mainitut jätevesiviemäriin johdettavat likaiset hulevedet määritellään teollisuusjätevedeksi. Näiden määrään ja laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lausunnossaan Tampereen Vesi käy lisäksi läpi jätevesien johtamiseen liittyvää lainsäädäntöä ja lupaehtoja.

Tampereen Vesi toteaa, että selostuksessa tulee ilmetä mahdollisen toiminnan laajenemisen vaikutus veden käyttöön ja viemäröintiin. Lisäksi onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutukset sekä mahdolliset kemikaalien vuototilanteet on huomioitava ja arvioitava niiden vaikutus viemäritäviin jätevesiin. Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu toteaa, että vesien käyttö on runsasta, jolloin on erittäin perusteltua ja kannatettavaa pyrkiä jätevesien kierrättämiseen. Kierrättämisen järjestäminen ja kuvaus tulisi esittää myös mahdollisissa häiriötilanteissa.

Tampereen Vesi toteaa, että selostuksessa tulee ilmetä mahdollisen toiminnan laajenemisen vaikutus veden käyttöön ja viemäröintiin. Lisäksi onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutukset sekä mahdolliset kemikaalien vuototilanteet on huomioitava ja arvioitava niiden vaikutus viemäritäviin jätevesiin. Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu toteaa, että vesien käyttö on runsasta, jolloin on erittäin perusteltua ja kannatettavaa pyrkiä jätevesien kierrättämiseen. Kierrättämisen järjestäminen ja kuvaus tulisi esittää myös mahdollisissa häiriötilanteissa.

Luontoarvot

Vuonna 2022 tehdyn Tampereen pienvesi- ja vesistöselvityksen mukaan (AFRY Finland Oy 2022) hankealueen pohjoispuolella virtaava Tarasten oja ja eteläpuolella virtaava Juoponlahdenoja ovat uomaltaan muokattuja puroja. Aikaisempien Tampereen Aitolahti-Teisko-alueen pienvesiselvitysten (Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun julkaisuja 6/2013) mukaan Tarastenoja on osittain muokattu ja Juoponlahdenoja lähes luonnontilainen. Hankealueen länsipuolella Näätäsuonojan läheisyydessä sijaitsee lähde, mikä todennäköisesti osaltaan ylläpitää Näätäsuonojan vesitasapainoa. YVA-selostuksessa tulee arvioida hankkeen vaikutukset lähteen luonnontilaan ja antoisuuteen.

Tampereen kaupungin kaavoitus huomauttaa, että hankealuetta ympäröivät tummaverkkoperhosen elinympäristöt. Elinympäristöjen säilymiseen tulee kiinnittää huomiota mm. hulevesien käsittelyn osalta. Hulevesiä tulee johtaa ravintokasveille, joiden vesitasapainoa ei saa muuttaa. Tummaverkkoperhosen elinympäristöt tulee myös ottaa

huomioon, jos osoitetaan uusia tieyhteyksiä hankealueelle esim. voimajohtojen alle.

Ilmasto

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun lausunnossa todetaan, että hankkeen ilmastovaikutuksia tulee arvioida tarkemmin, koska laitos kuluttaa paljon energiaa ja vettä. Lisäksi ympäristönsuojelu huomauttaa, että ohjelmassa on kuvattu tarkasti hankkeen ympäristövaikutuksia mutta erityisesti ilmastovaikutuksien ja energiankäytön osalta on tärkeää, että käytettävä sähkö on tuotettu uusiutuvalla energiamuodolla.

Ilmanlaatu ja melu

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun lausunnossa kiinnitetään huomiota ohjelman kohtaan, jossa mainitaan ulospuhalluksien sisältävän pieniä määriä erilaisia suoloja. Ympäristönsuojelu pitää epäselvänä sitä, mitä tässä yhteydessä tarkoitetaan pienillä määrillä ja voiko niillä olla vaikutuksia esimerkiksi Näätäsuon arvoihin. Lisäksi Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu pyytää selvittämään amiinin varastoinnista tai käyttämisestä aiheutuvia hajuhaittoja. Ohjelmassa ei ole hajuhaitoista mainintaa. Amiinille on esitetty vaihtoehtoja, mutta jos amiini tai laitoksen muu toiminta aiheuttaa hajuhaittoja tulee niiden torjuntaan esim. aktiivihiihliisuodattimella varautua. Rakentamisen aikainen pölyäminen ja sen mahdolliset vaikutukset erityisesti Näätäsuon alueelle on arvioitava ja torjuttava.

Melutaso Näätäsuon luonnonsuojelualueella tulee selvittää ja huomioida tehtävässä meluselvityksessä. Näätäsuolla toteutetaan erityisesti suojellun lajin esiintymän hoitoa laiduntamalla alueella hevosia. Meluvaikutukset hevoslaidunnukseen tulee mallintaa ja arvioida kyseisiltä kiinteistöiltä.

Turvallisuus ja riskit

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu korostaa, että metaanin vuototilanteisiin tulee varautua. Metaani on hiilidioksidia monin kerroin merkittävämpi kasvihuonekaasu, joten mahdollinen metaanivuoto tulee riskitarkastella kriittisesti.

Vaarallisten kemikaalien varastoinnissa tulee tarkastella niiden vuototapahtuma rankkasateen aikana ja arvioida aiheutuvat riskit sekä varautua myös kyseiseen tapahtumaan ennaltavarautumissuunnitelmassa. Tarkemmassa suunnitelmassa tulee laatia suunnitelma alueen hulevesien käsittelystä ja kiinnittää huomiota tarpeeseen järjestää sammutusvesien hallinta. Lisäksi tulee selvittää erilaisten häiriötilanteiden todennäköisyys ja seurausvaikutukset.

Maisema ja arkeologiset arvot

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa lausunnossaan, että hankealueelta ja sen lähiympäristöstä ei tunneta erityisiä rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman arvoja. Mikäli rakentaminen ei ylitä Tarastenjärven aluetta ympäröivän puuston korkeutta, hankkeella ei ole vaikutusta maiseman tai rakennetun ympäristön arvoihin. Ympäristövaikutuksia arvioitaessa on joka tapauksessa syytä ottaa kantaa suunnitellun laitoksen ja sen rakenteiden näkyvyyteen kaukomaisemassa. Maisemallinen tarkastelu onkin asianmukaisesti kirjattu YVA-ohjelmaan.

Hankealueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia suojelukohteita, mutta sen läheisyydessä sijaitsee kaksi historialliselle ajalle ajoittuvaa kiinteää muinaisjäännöstä: Näätäsuon tervahauta 80 metrin ja Sorri 2 -niminen hiilimiilu noin 230 metrin etäisyydellä suunnittelualueen länsi- ja lounaispuolella. Lisäksi noin 400 metriä suunnittelualueesta lounaaseen sijaitsee historiallisen Kangasalta Messukylän Nurmiin johtaneen tielinjan käytöstä poistunut osa, Lintukalliontie, joka on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Edellä mainitut arkeologiset tutkimukset ovat riittävät hankkeen arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi. Lausunnossa on viitattu tutkimuksiin, jotka tulee mainita YVA-selostuksen lähdeluettelossa.

Pirkanmaan maakuntamuseo pitää tärkeänä, että rakentamisen aikaisia vaikutuksia arvioidaan huolellisesti hankealueen lähellä sijaitsevien kiinteiden muinaisjäännösten osalta. Näätäsuon tervahauta sijaitsee Tarastenjärven jäteasemalle johtavan kaukolämpö- ja sähkölinjan välittömässä läheisyydessä, mikä on otettava huomioon hankkeen rakennusvaiheen aikaisia ympäristövaikutuksia arvioitaessa. Myös hankkeen maisemallisia vaikutuksia arkeologisten kohteiden ympäristöön ja sen kautta niiden ymmärrettävyyteen ja autenttisuuteen on arvioitava.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO ARVIOINTIOHJELMASTA

Yleiset huomiot ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Pirkanmaan ELY-keskus yhteysviranomaisena toteaa, että YVA-ohjelma täyttää ympäristövaikutusten arviointiohjelmalle YVA-laissa ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (277/2017, YVA-asetus) asetetut sisältövaatimukset pääosin.

Arviointiohjelma on selkeä. Havainnollistavat kuvat ja taulukot helpottavat luettavuutta. YVA-ohjelmasta saa yleisellä tasolla kattavan kuvan hankkeesta ja ympäristön nykytilasta sekä tulevasta ympäristövaikutusten arvioinnista. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointiohjelman laatimiseen.

Arviointiselostuksesta tulee ilmetä, kuinka tämä yhteysviranomaisen lausunto on huomioitu arvioinnissa. Selostukseen on liitettävä havainnollinen tiivistelmä, ja se on toimitettava yhteysviranomaiselle osana arviointiselostusta tai sen liitteenä.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat yhteysviranomaisen esiin tuomat asiat.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankkeen sijainti, tarkoitus ja tekninen kuvaus on esitetty arviointiohjelmavaiheeseen riittävällä tavalla. Arviointiselostukseen tulee tarkentaa hankekuvausta arvioinnin aikana saatujen lisätietojen perusteella. Etenkin verkostoveden toimitus kiinteistölle ja jätevesien viemärointi kiinteistöltä tulee kuvata, kuten Tampereen Vesi toteaa lausunnossaan. Käytetyn veden ja syntyvän jäteveden määrä on Tampereen Veden lausunnon mukaan merkittävä varsinkin, kun samalla viemärintialueella on muitakin suuria jätevettä tuottavia toimijoita. Tämän takia arvioinnissa tulisi huomioida kokonaisvesimäärien lisäksi hetkellisten huippuvirtaamien vaikutukset ja niiden mahdollisten haittojen lieventäminen sekä puhtaan veden että jäteveden osalta.

Hankkeen prosessikuvauksessa mainitaan, että kaukolämmön lyhyisiin tuotantovaihteluihin voidaan tarvittaessa varautua lämpöakun (lämpimän veden varasto) avulla, joka ensisijaisesti sijaitsee kaukolämpöverkon varrella tai vaihtoehtoisesti hankealueella. Selostuksessa tulisi tarkentaa lämpöakun kuvausta, jos sellainen rakennetaan hankealueelle.

Selostuksessa olisi hyvä tarkentaa mahdollisuuksien mukaan laitoksen kapasiteetin kehitystä ja sen vaikutusta eri kulutusarvoihin, jolloin mm. Tampereen Vesi pystyy arvioimaan jätevesien viemäroinnin vaihteellisessa hankkeessa. Lisäksi on tarpeen tarkastella hiilidioksidin talteenoton mahdollisuuksia eri toimintakapasiteeteilla ja näiden toteutettavuutta käytännössä sekä ottaa tämä huomioon ilmastovaikutusten arvioinnissa.

YVA-menettelyn keskeisiin periaatteisiin kuuluu vaihtoehdotarkastelu, jonka tarkoituksena on tukea päätöksentekoa tuottamalla tietoa hankkeen vaihtoehtoisista ratkaisuista ja niiden ympäristövaikutuksista sekä vaikutusten eroavuuksista. Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeelle ns. 0-vaihtoehdon lisäksi vain yksi vaihtoehto. Arviointiohjelman mukaan sijoituspaikkavaihtoehtoja selvittäessä kävi ilmeiseksi, että Tarastenjärven voimalaitoksen alue on ainoa toteutuskelpoinen vaihtoehto. Yhden vaihtoehdon esittämistä on yhteysviranomaisen arvion mukaan perusteltu hyväksyttävästi. Vaihtoehtoisen sijoituspaikan selvittämisen lisäksi ei ole esimerkiksi laitoksen kapasiteetille esitetty vaihtoehtoja. Vaihtoehtojen 0 ja 1 tarkastelu täyttää kuitenkin YVA-lain vaatimukset.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Ohjelmassa on kuvattu hankkeen liittyminen sekä kansallisesti Suomen Vetykärki -hankkeisiin että paikallisesti toimijoihin Tarasten alueella. Suunnitelmissa tulee huomioida tiettyjä ilmastoon liittyviä tavoitteita ja suunnitelmia, jotka on mainittu tarkemmin ilmastovaikutusten osiossa.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Ohjelmassa on huomioitu rakentamiseen liittyvät luvat, joka sisältää kaivu- ja louhintatöihin tarvittavat luvat sekä vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvät luvat. Ohjelmassa on lisäksi huomioitu jätevesien viemäriverkkoon johtamista koskeva sopimus, sähköverkon edellyttämät luvat sekä ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston painelaiterekisteriin.

Alustavien suunnitelmien mukaan rakentaminen ei edellytä louhintaa. Maanrakennustöiden lisäksi myös massanvaihdot ovat mahdollisia. Yhteysviranomaisen toteaa, että selostuksessa tulee esittää arvio mahdollisesta luvantarpeesta, joka liittyy rakentamiseen ja massanvaihtoihin.

Puolustusvoimien kaapelilinjojen sijaintien selvittäminen on kuvattu ohjelmassa kaivu- ja louhintatöiden luvissa. Lisäksi tulee huomioida asemakaavan yleismääräyksessä oleva Puolustusvoimien erityisvaatimus: Kaavan alueella ei saa rakentaa yli 50 metriä maanpinnasta olevia rakennuksia, rakennelmia, laitteita tai voimalaitoksia. Aitovuoren tutka-aseman toimintaa ei saa haitata rakentamisella. Poikkeuksista on pyydettävä lausunto Puolustusvoimilta. Mainittu asia voisi olla perusteltua tuoda esiin tarvittavissa suunnitelmissa ja luvissa.

Ympäristön nykytila ja sen kehitys

Nykytila on kuvattu vaikutusaloittain sellaisella tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja arvioinnin kohdentaminen on lähtökohtaisesti mahdollista. Nykytilakuvaukseen liittyviä huomioita on esitetty lisää jäljempänä tässä lausunnossa kunkin vaikutuksen kohdalla.

Vaikutusalueen nykytilan kuvauksen lisäksi arviointiselostuksessa tulee arvioida YVA-asetuksen 3 §:n mukaista vaikutusalueen kehitystä, mikäli hanketta ei toteuteta. Selostuksessa tulee siten esittää hahmotelma nykytilan todennäköisestä kehityksestä, jos hanketta ei toteuteta, siltä osin kuin perusskenaarion luonnolliset muutokset voidaan kohtuullisella tavalla arvioida saatavilla olevien ympäristöä koskevien tietojen ja tieteellisen tiedon perusteella.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Ympäristövaikutusten arviointi kohdennetaan hankkeen todennäköisesti merkittäviin ympäristövaikutuksiin. Tässä hankkeessa keskeisimpiä vaikutuskokonaisuuksia ovat laitoksen rakentamisesta aiheutuva melu, tärinä ja pöly, hulevesien hallinta, laitoksen toimintaan liittyvät riskit, sekä toisaalta myönteiset ilmastovaikutukset.

Ympäristövaikutusten arvioinnin perustana käytetään olemassa olevia ja julkisista lähteistä saatavia aineistoja sekä laitoksen esisuunnittelusta saatavaa tietoa. Lisäksi arviointityön osana tehdään erilliselvytyksenä melumallinnus tukemaan olemassa olevaa aineistoa.

Vaikutusten merkittävyyden määrittämiseen käytettävät arviointimenetelmät on esitetty arviointiohjelmavaiheeseen riittävällä tasolla. Myös vaikutusalueiden rajaukset ovat riittävät hankkeen luonteeseen nähden. Arviointiselostuksessa tulee esittää vaikutuskohteittain, miten vaikutusten merkittävyys on määritetty. Arviointiselostuksessa tulee lisäksi esittää hankkeen tunnistettujen ympäristövaikutusten estämis- ja lieventämiskeinot ja arvio niiden tehokkuudesta.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja aineelliseen omaisuuteen

Hanke ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (valtioneuvoston hyv. 14.12.2017) kanssa. Hankkeen kannalta merkitykselliset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on tässä vaiheessa lueteltu yleistasonisesti. Tärkeimmät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on tunnistettu hyvin. Arviointiselostusvaiheessa on tärkeää tarkastella hankkeen suhdetta näihin tavoitteisiin tarkemmin niin kuin arviointiohjelmaan onkin kirjattu.

Hankealue sijoittuu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 (hyv. 27.3.2017) teollisuus- ja varastoalueelle (T), jolle on osoitettu kohdemerkinnällä myös jätteenpolttoon ja jätevesien käsittelyyn liittyvä yhdyskuntateknisen huollon alue (ETj). Merkinnän sisältö ja siihen liittyvä suunnittelumääräys ja -suositus on kuvattu riittävästi. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on lisäksi olennaista tarkastella hankkeen vaikutuksia maakuntakaavan merkintöihin ja määräyksiin hankkeen koko vaikutusalueella. Pirkanmaan liiton lausunnon mukaan maakuntakaavan näkökulmasta vaikutusarvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota hankealueen ympäristössä sijaitseviin luonnonsuojelualueisiin ja näiden uhanalaiseen lajistoon sekä vesientilaan kohdistuviin vaikutuksiin. Yhteysviranomaisen pitää tätä tarkastelunäkökulmaa perusteltuna. Lausunnon perusteella on tarpeen tarkastella hankkeen suhdetta myös hankealueelle sijoittuvan 2-kehän kehittämisvyöhykkeen merkinnän kannalta.

Arviointiohjelman mukaan hankealueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa, mutta Pohjois-Tampereen strateginen yleiskaava on tuotu esiin vireillä olevana kaavana hankealueella. Tampereen kaupungin kaavoituksen lausunnosta käy ilmi, että kaava on sittemmin kuulutettu voimaan 25.11.2022. Vaikutusarviointia tulee päivittää näillä tiedoilla ja tutkia hankkeen vaikutukset yleiskaavan toteuttamiselle.

Hankealueella on voimassa kaupunginvaltuuston 13.6.2016 hyväksymä asemakaavan muutos nro 8475. Hankealue on asemakaavassa osoitettu teollisuus-, varasto- ja jätteenkäsittelyrakennusten korttelialueeksi (TJ-1). Yhteysviranomaisen toteaa, että Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) luvan varaiset suuronnettomuusvaaralliset laitosten alueet osoitetaan usein Tukesin ohjeistuksen (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto:

Tuotantolaitosten sijoittaminen, 2015) mukaisesti kaavamerkinnällä T/kem eli teollisuus- tai varastorakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Tukesin ohjeistuksen mukaan tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdolliseksi arvioitavat räjähdykset, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa. Yhteysviranomaisen toteaa kuitenkin, että Tukesin lupaa edellyttäviä laitoksia on sijoittunut myös alueille, joilla ei ole muutettu voimassa olevaa T-alueen kaavamerkintää T/kem-merkinnäksi.

Arviointiohjelman mukaan laitoksen rakentaminen suunnitellulle sijaintipaikalle ei todennäköisesti aiheuta tarvetta muuttaa asemakaavaa, mutta asemakaavamuutoksen tarve varmistetaan yhteistyössä kaupungin kanssa. Myös yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että arviointityössä tutkitaan hankkeen vaikutukset asemakaavatasolla sekä mahdollinen kaavamuutoksen tarve. Keskeistä on selvittää, että suuronnettomuusvaarallinen laitos voidaan sijoittaa alueelle.

Yhteysviranomaisen arvioi, että esitetyllä tontilla on melko hyvin tilaa erilaisille sijoitusvaihtoehdoille ja mahdollisuuksia onnettomuusriskien pienentämiseen ja riittäviin etäisyyksiin. Alueen ympäristössä ei ole onnettomuuksille herkkiä tai vaikeasti evakuoitavia kohteita. Hankkeesta vastaavan on kuitenkin tarpeen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa selvittää yhteistyössä lupaviranomaisten (Tukes, aluehallintovirasto ja kaupunki) kanssa, että vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, kemikaaliturvallisuuslaki) mukaisen luvan ja ympäristöluvan edellytykset täyttyvät asemakaavatasolla ja että lupa sijoitukseen ja toimintaan voidaan myöntää.

Lisäksi vaikutusarvioinnissa tulee ottaa huomioon muut Tampereen kaupungin kaavoituksen esittämät huomiot voimassa olevan asemakaavan sisällöstä ja arvioida vaikutukset niihin.

Kaavatason tarkastelun lisäksi maankäyttövaikutuksia on arvioitava yleisemminkin siitä näkökulmasta, millaisia rajoitteita hanke asettaa tulevaisuuden maankäytölle (esim. metsätalous, vakituinen asuminen ja loma-asuminen, virkistyskäyttö) ja kuinka laajalle tämä rajoitevaikutus ulottuu. Tämä lähtökohta on otettu hyvin huomioon arviointiohjelmassa ja yhteysviranomaisen pitää tärkeänä arvioinnin toteuttamista esitetyn mukaisena.

Aineelliseen omaisuuteen kohdistuvina vaikutuksina tulee tarkastella hankkeen vaikutusta siihen, miten ihmiset käyttävät kiinteää ja irtainta omaisuuttaan. Tältä osin hankkeesta vastaavan esitys vaikutusarvioinnista on asianmukainen.

Vaikutukset maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänöksiin

Ohjelmassa on kuvattu maiseman, rakennetun ja kulttuuriympäristön arvot sekä muinaisjäänökset asianmukaisesti. Yhteysviranomaisen yhtyy Pirkanmaan maakuntamuseon lausuntoon, ettei hankealueelta ja sen lähiympäristöstä tunneta erityisiä rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman arvoja. Mikäli rakentaminen ei ylitä Tarastenjärven aluetta ympäröivän puuston korkeutta, hankkeella ei ole vaikutusta maiseman tai rakennetun ympäristön arvoihin. Maisemallinen tarkastelu on asianmukaisesti kirjattu YVA-ohjelmaan.

Pirkanmaan maakuntamuseon mukaan hankealueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäänöksiä tai muita arkeologisia suojelukohteita. Ohjelmassa on tunnistettu hankealueen läheisyydessä sijaitsevat kiinteät muinaisjäänökset Näätäsuon tervahauta ja Sorri 2 -hiilimiilu sekä historiallinen Lintukalliontie. Alueelle on tehty arkeologisia kartoituksia vuosina 2007 ja 2015. Kartoitukset ovat riittävät hankkeen arkeologisen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi ja ne tulee mainita selostuksen lähdeluettelossa.

Ohjelmassa kerrotaan, että hankkeen rakentamisen aikaisia vaikutuksia tarkastellaan omana kokonaisuutenaan. Pirkanmaan maakuntamuseo pitää tärkeänä, että rakentamisen aikaisia vaikutuksia arvioidaan huolellisesti hankealueen lähellä sijaitsevien kiinteiden muinaisjäänösten osalta. Näätäsuon tervahauta sijaitsee Tarastenjärven jäteasemalle johtavan kaukolämpö- ja sähkölinjan välittömässä läheisyydessä, mikä on otettava huomioon hankkeen rakennusvaiheen aikaisia ympäristövaikutuksia arvioitaessa. Myös hankkeen maisemallisia vaikutuksia arkeologisten kohteiden ympäristöön ja sen kautta niiden

ymmärrettävyyteen ja autenttisuuteen on arvioitava. Yhteysviranomaisen tukee tätä näkemystä ja Pirkanmaan maakuntamuseon lausunnossa mainitsemat asiat on huomioitava selostuksessa.

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Ohjelmassa vaikutuksia tarkastellaan hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä, noin 0,5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Yhteysviranomaisen toteaa, ettei alueella sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita geologisia kohteita. Ohjelmassa ei kuitenkaan huomioida maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita kohteita.

Hankealueen ja sen lähialueen kallioperä on pääosin kiillegneissia. Alueella on kalliopaljastumia, jonka päällä on korkeintaan metrin paksuinen moreenikerros. Hankealueen pohjois- ja länsiosa rajautuvat sekalajitteisiin maalajeihin, joiden päämaalajeja ei ole selvitetty.

Ohjelmassa on tuotu esiin, että hankealueella mustaliuskeen esiintyminen Tampereen alueella on tutkimustiedon perusteella paikoitellen todennäköistä. Lisäksi Tampereen alue kuuluu Pirkanmaan metalli- ja Etelä-Pirkanmaan arseeniprovinssiin, jolloin arseenin ja tiettyjen metallien taustapitoisuudet alueen maaperässä saattavat paikoitellen ylittää esim. PIMA-asetuksen kynnykset. Yhteysviranomaisen toteaa, että näiden vaikutukset tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Rakentamisen ja käytön aikaiset haitalliset ympäristövaikutukset maa- ja kallioperään arvioidaan selostuksessa ohjelmasta saadun palautteen perusteella sekä vastaavista hankkeista saatujen kokemusten pohjalta. Vaikutusten arvioinnin suorittaa maa- ja kallioperään erikoistunut asiantuntija. Yhteysviranomaisen pitää arviointia riittävänä, mutta huomauttaa, että kallion ottamisen suunnittelun yhteydessä voi olla tarpeen kartoittaa lähialueen kaivot.

Vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä, noin 0,5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Hankealue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Lähin luokiteltu pohjavesialue Kirkkoharju-Keisarinharju (2-luokka, tunnus 042110) sijaitsee noin 5,7 kilometrin etäisyydellä hankealueen eteläpuolella. Pohjaveden muodostuminen on maaperän ominaisuuksien takia hankealueella vähäistä, eikä hankealueella ole merkittävää vedenhankinnallista merkitystä.

Rakentamisen ja käytön aikaiset vaikutukset pohjavesiin tullaan arvioimaan selostuksessa. Hankkeesta vastaava arvioi haitallisten vaikutusten syntymisen todennäköisyyden ja merkittävyyden sekä

poikkeustilanteen vaikutukset esittäen toimenpiteet haitallisten vaikutuksien ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi.

Ohjelman mukaan hankealueen ympäristössä sijaitsevien asuinkiinteistöjen talousveden hankinta saattaa perustua omasta pora- tai rengaskaivosta otettavaan pohjaveteen. Yhteysviranomaisen pitää pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten arviointia oikeansuuntaisena, mutta hankealueen vaikutusalueella sijaitsevat kaivot ja niihin kohdistuvat mahdolliset vaikutukset tulee selvittää.

Vesistövaikutusten osalta ohjelmassa kuvataan ympäristön nykytila ja toiminnan vaikutusalueen vesistöt riittävällä tavalla. Merkittävimmät vaikutukset pintavesiin on tunnistettu, ja vaikutusten arvioinnin keinot ja perusteet on kuvattu riittävän kattavasti. Hankkeen isoimmat vaikutukset luonnonvesiin syntyvät hulevesistä sekä jätevesien purkamisesta. Ohjelmassa kerrotaan yleispiirteisesti rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelystä (laskeutusallas, öljynerotus, tarvittaessa viivytyks ja selkeytys). Hulevesien käsittelyä ja purkureittejä suunnitellaan tarkemmin ennen rakentamisen aloitusta ja kuvataan tarkemmin selostuksessa. Samoin jätevesien käsittely kuvataan selostusvaiheessa tarkemmin.

Tampereen kaupungin lausunnossa todetaan, että selostuksessa tulee kuvata sekä lopputilanteen hulevesien että rakentamisen aikaisten valumavesien ja työmaavesien muodostuminen, käsittely ja purkureitit sekä näiden vesien mahdolliset ympäristövaikutukset. Tarasten asemakaavan nro 8475 hulevesiselvitystä voidaan hyödyntää hankkeen hulevesivaikutusten arvioinnissa. Lisäksi tulee huomioida asemakaavan hulevesiin liittyvät määräykset. Tampereen Vesi toteaa lisäksi, että jätevesiviemäriin johdettavat likaiset hulevedet määritellään teollisuusjätevedeksi. Näiden määrään ja laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Yhteysviranomaisen yhtyy edellä mainittuihin lausuntoihin ja pitää hyvänä, että hulevesien hallintaan on ohjelmassa kiinnitetty huomiota rakentamisvaiheesta alkaen.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen

Hankealue on luonnontilaltaan muuttunutta rakennettua kiinteistöä, jonka lähiympäristössä useita olemassa olevia teollisuustoimintoja. Alueen ympäristön nykytila on ohjelman mukaan tarkoitus kuvata selostukseen eri yhteyksissä tehtyjen selvitysten ja muiden käytävissä olevien lähteiden avulla. Ohjelman mukaan alueelta ei ole tarkoitus tehdä erillisiä luontoselvityksiä YVA-menettelyn yhteydessä. Yhteysviranomaisen pitää tätä hyväksyttävänä menettelynä, sillä alue on vahvasti ihmisen muokkaamaa ja hankkeen vaikutukset lähiympäristöön kohdistuvat ohjelman mukaan laitoksen rakentamisen aikaiseen meluun, tärinä ja

pölyyn sekä hulevesien hallintaan. Selostukseen tulee kuitenkin listata mihin selvityksiin ympäristön nykytilan kuvaus on perustettu.

Varsinaisella hankealueella ei ole jäljellä luontokohteita tai tietoja huomionarvoisten lajien esiintymisestä. Alueen lähin luonnonsuojelualue on noin 100 metriä kiinteistöstä pohjoiseen sijaitseva Näätäsuo (ERA208021), joka on rauhoitettu erityisesti suojeltavan lajin rajauspäätöksellä. Alueella esiintyy erittäin uhanalainen tummaverkkoperhonen. Toinen rajauspäätöksellä rauhoitettu alue sijaitsee Tiikonojan varrella noin 950 metriä hankealueesta koilliseen (ERA201084). Tummaverkkoperhoselle soveltuvia tai kulkuyhteytenä toimivia alueita on lisäksi kiinteistön länsi- ja itäpuolella. Tummaverkkoperhosen esiintyminen on täysin riippuvainen elinalueiden vesiolosuhteiden säilymisestä, sillä lajin toukkien ravintokasvina toimii ainoastaan kosteissa ympäristöissä esiintyvä lehtovirmajuuri.

Tampereen kaupungin lausunnon mukaan Näätäsuon vesitalouden ylläpito perustuu todennäköisesti alueen läpi virtaavan ojaan sekä Näätäsuon eteläpuolella sijaitsevaan lähteeseen. Hankkeen luontovaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota hulevesien johtamiseen ja vaikutusten arviointiin, jotta tummaverkkoperhosen elinympäristöjen vesitasapaino säilytetään. Hankkeen hulevesiratkaisuista ei saa aiheutua lajin elinalueille kuivattavaa, tulva- tai muuta haitallista vaikutusta esim. veden laadun kautta myöskään ilmaston ääriolosuhteissa tai ilmasto-olosuhteissa tapahtuvien hitaiden muutosten vuoksi. Arvioinnissa on huomioitava sekä rakentamisen että toiminnan aikaiset hulevesivaikutukset ja mahdollinen pölyvaikutus niityn suuntaan. Meluvaikutus luonnonsuojelualueelle tulee arvioida meluselvityksen perusteella.

Kiinteistön länsi- ja eteläpuolella olevilla metsäalueilla sekä Tiikonojan varrelta on havaintoja liito-oravasta. Lajiin kohdistuvat vaikutukset jäävät arviointiohjelman mukaan vähäisiksi, sillä alueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole tarvetta poistaa puustoa hankkeen yhteydessä. Hankealueen ja Näätäsuon väliin rajattu kaavan luo-alue toimii ekologisenä yhteytenä, joka helpottaa myös liito-oravan siirtymistä reviirien välillä. Muiden lähiympäristössä mahdollisesti sijaitsevien EU:n luontodirektiivin lajien (viitasammakko, lepakot) osalta tulee tarkastella potentiaaliset elinympäristöt ja arvioida hankkeen vaikutukset lajeihin. Mikäli alueen pohjoispuolelle kaivettu hulevesiallas todetaan viitasammakolle soveltuvaksi, tulee sen mahdollinen esiintyminen tarkastaa asianmukaisella selvityksellä. Alueen länsipuolella on lisäksi Tarasten asemakaavassa rajattu tärkeä lepakkoalue, joka tulee sisällyttää ympäristön nykytilan kuvaukseen.

Vaikutukset ilmaan

Ilmapäästöjä aiheutuu rakentamisen aikana liikenteen pakokaasuista ja rakentamisen aikaisesta pölyämisestä. Savukaasujen puhdistuksen vuoksi laitoksen toiminnasta aiheutuvien ilmapäästöjen arvioidaan olevan hyvin vähäisiä. Prosessin käynnistysvaiheessa ennen halutun laadun saavuttamista ja tuotevirtaputkeen ohjausta metaania soihdutetaan, mistä syntyy hyvin pieni päästömäärä. Sointupoltto kestää kerrallaan noin tunnin. Prosessissa tehtävät ulospuhallukset voivat sisältää pieniä määriä erilaisia suoloja. Ilmanlaatuvaikutuksissa arvioidaan laitoksen toiminnan ja siihen liittyvien kuljetusten aiheuttamat päästöt sekä niiden vaikutukset ilmanlaatuun.

Yhteysviranomaisen pitää nykytilan kuvausta ja vaikutusten arviointeja riittävänä. Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun lausunnon mukaisesti ulospuhallusten suolojen laatua ja määriä on syytä selvittää tarkemmin, kuten myös amiinin käytöstä mahdollisesti aiheutuvia hajuhaittoja. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on syytä selvittää rakennusaikaisten kuljetusten ja mahdollisesti muualta tuotavan kiviaineksen kuljetusten vaikutukset ilmanpäästöihin. Lisäksi tulee huomioida rakentamisesta aiheutuva mahdollinen pölyäminen sekä esittää lieventämiskeinot varsinkin Näätäsuon luonnonsuojelualueelle ja tummaverkkoperhosen elinalueille. Vaikutukset ilmanlaatuun tulee arvioida erikseen koko hankkeen elinkaaren ajalta.

Vaikutukset ilmastoon

Ilmastovaikutusten arviointi on ohjelmassa kuvattu lähtökohdiltaan kattavasti kattaen koko hankkeen elinkaaren rakentamisesta käyttöön ja käytöstä poistamiseen. Kyseessä on hanke, jonka toimintaan kuuluu merkittävää sähkön ja veden käyttöä sekä rakentamista, joihin ilmastovaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Hankkeella voi olla myös positiivisia ilmastovaikutuksia osana hiilineutraalia energiajärjestelmää. Arvioinnissa tulisi nostaa esiin, miten hanke suhtautuu kansallisiin ja maakunnallisiin ilmastotavoitteisiin (Hiilineutraali Suomi, Hiilineutraali Pirkanmaa) sekä energiateollisuuden ilmastotavoitteisiin. Pirkanmaalla on parhaillaan lausunnolla tuore energiastrategian luonnos (Pirkanmaan liitto 2023), ja tälle on tehty taustaselvityksenä Pirkanmaan energiajärjestelmäselvitys (Pirkanmaan ELY-keskus 2021). Nämä tulisi ottaa huomioon arvioitaessa hankkeen merkitystä ilmastolle.

Lisäksi ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyen on vireillä uusi kansallinen sopeutumisen suunnitelma KISS2030, ja tämän taustaselvityksenä on laadittu maakuntatason ilmastoskenaarioita SUOMI-hankkeessa. Näissä tunnistettuja riskejä sekä tuoreimpia tietoja oletetusti

muuttuvista olosuhteista tulisi hyödyntää ympäristövaikutusten arvioinnin prosessissa kokonaisuudessaan.

Yhteysviranomaisen nostaa esiin joitakin tarkentavia huomioita siitä, mitä kokonaisuuksia ilmastovaikutusten arviointiin sisältyy. Nämä huomiot täydentävät ilmastovaikutusten arvioinnin kokonaisuutta ohjelmassa esitettyyn verrattuna.

Rakenteiden osalta SYKE:n tuottama rakennusmateriaalien päästötietokanta tuottaa tietoa rakennusmateriaalien päästövaikutuksista. YVA-menettelyyn kuuluvat myös materiaalien valmistukseen liittyvät päästöt Suomessa tai ulkomailla siinä määrin kuin niille on löydettävissä tietolähteitä.

Rakentamisvaiheen päästöissä tulee huomioida myös työkoneiden ja kuljetuksen päästöt sekä mahdolliset hankealueella tehtävät perustamistyöt. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta rakentamisvaiheessa korostuu lähivuosina kasvavan sademäärän ja tätä myötä hulevesien määrän merkittävä lisääntyminen ja näiden hallintaratkaisujen suunnitteleminen sääolosuhteet riittävän pitkälle tulevaisuuteen huomioiden. Samoin rakennus- ja suunnitteluvaiheeseen voi kuulua muiden ilmastoriskien hallintaan liittyviä toimia.

Laitoksen toimintaan liittyy merkittävää sähkön ja veden käyttöä. Ilmastovaikutusten osalta tulisi arvioida, millaisia päästövaikutuksia sähkön siirrolla sekä vesien käsittelyllä eri vaiheissa on. Myös tuulisähkön riittävyys tulisi perustella tai jos sitä on tarve täydentää muilla energialähteillä, nostaa näiden vaikutukset esiin. Käyttövaiheen päästöissä tulee huomioida prosessiperäisten päästövaikutusten lisäksi työkoneiden ja kuljetuksen päästöt. Lisäksi on tarpeen tarkastella hiilidioksidin talteenoton mahdollisuuksia eri toimintakapasiteeteilla ja näiden toteutettavuutta käytännössä sekä ottaa tämä huomioon ilmastovaikutusten arvioinnissa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta käyttövaiheeseen voi liittyä erilaisia riskejä, joita muuttuvat sääolosuhteet voimistavat. Riskejä tulisi arvioida sekä laitoksen toimintavarmuuteen ja turvallisuuteen että laitoksen aiheuttamien ympäristövaikutusten voimistumiseen liittyen. Erityisesti jälkimmäisestä näkökulmasta korostuu sademäärien kasvun merkitys. Valumien määrät lisääntyvät tulevana vuosikymmeninä, mikä lisää näin myös niissä kulkeutuvien haitta-aineiden määrää ympäristössä. Hankealueen ympärillä sijaitsee eri tavoilla herkkää luontoa ja vesistöjä, esim. tummaverkkoperhosen elinympäristöjä, joihin hankkeella voi olla sellaisia vaikutuksia, joita ilmaston muuttuminen entisestä voimistaa. Käytöstä poistamiseen liittyvät päästöt liittyvät purkamiseen ja korjaamiseen liittyviin päästöihin, joita voi syntyä materiaalien käyttöönotosta ja kierrätyksestä sekä kuljetuksista.

Yhteysviranomaisen toteaa, että päästövaikutusten arvioinnissa tulee huomioida kattavasti kaikki ilmastoja lämmittävät kasvihuonekaasut hiilidioksidin lisäksi. Erityisesti metaanin soihdutusta tulisi kuvata tarkemmin ja siitä aiheutuvat päästöt tulee huomioida laskelmissa. Laitoksen sähkön- ja vedenkäytön suuren volyymin vuoksi laitoksen toiminnan energia- ja vesitaseiden kuvaaminen havainnollistaisi kokonaisuutta sekä päästöjen mutta myös luonnonvarojen käytön kannalta.

Melu- ja värinävaikutukset

Ympäristövaikutusten arviointi kohdennetaan hankkeen todennäköisesti merkittäviin ympäristövaikutuksiin, joista merkittävämpien joukossa ovat laitoksen rakentamisesta aiheutuva melu, värinä ja pöly. Ohjelmassa on kuvailtu hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaiset melupäästöt. Hankkeen teollisuusmeluvaikutusten arviointi perustuu hankkeen suunnittelutietoihin, toimintaan liittyvien kuljetusten määriin, kokemuksiin muiden vastaavien laitosten ja toimintojen melusta sekä sijoituspaikan ympäristön nykyisen melun selvityksiin alueen teollisuusmelun kokonaisuuden osalta. Hankealueen lähiympäristössä melua aiheuttavat muun muassa jätteiden käsittelyyn ja kuljetukseen liittyvät toiminnot, maanainesten otto sekä valtatie 9 tieliikenne. Vuoden 2022 meluselvityksen perusteella yhteismelun keskiäänitaso on lähimmissä altistuvissa kohteissa päivällä arviolta 51–56 dB ja yöllä 46–51 dB. Alueen merkittävin melua aiheuttava tekijä on mallinnusten perusteella tontin eteläpuolella sijaitsevan valtatie 9 tieliikennemelu. Meluvaikutukset arvioidaan asiantuntijatyönä hankkeesta laadittavan teollisuusmeluselvityksen avulla.

Tärinän osalta arvioinnissa tarkastellaan rakentamisen aikaisista rakennustöistä sekä rakentamisen ja toiminnan aikaisista kuljetuksista aiheutuvia värinävaikutuksia.

Yhteysviranomaisen toteaa ohjelmassa esitettyjen arviointimenetelmien ja arvioinnin laajuuden olevan pääosin riittävät sekä melun että värinän osalta. Melun vaikutukset Näätäsuon luonnonsuojelualueelle tulee myös arvioida.

Vaikutukset väestöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Ohjelmassa on hyvin tunnistettu ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen vaikuttavat tekijät. Arvioinnissa tarkastellaan hankkeen aiheuttamia muutoksia suhteessa nykytilaan. Vaikutuksia arvioidaan asutuksen, virkistysalueiden ja herkkien kohteiden, kuten päiväkotien ja koulujen suhteen.

Terveyteen kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan vertaamalla hankkeen arvioituja vaikutuksia kunkin vaikutuksen terveysperusteiseen ohjearvoon

tai suositukseen. Terveysten kohdistuvia vaikutuksia saattavat aiheuttaa esimerkiksi liikenne, melu, pöly, ilmapäästöt sekä vaikutukset pinta- ja pohjavesiin. Hankkeen riskinarvioinnissa huomioidaan mahdolliset poikkeustilanteet, jotka saattavat vaikuttaa ihmisten terveyteen.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetty ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arviointi on riittävä ja siinä käytettävät menetelmät asianmukaiset. YVA-lain 2 §:n 1 kohdassa ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kuitenkin myös hankkeen aiheuttamia välittömiä tai välillisiä vaikutuksia väestöön, joten selostuksessa tulisi arvioida näitä. Mikäli tällaisia vaikutuksia ei katsota aiheutuvan, tulisi tämä joka tapauksessa todeta arvioinnissa.

Vaikutukset liikenteeseen

Rakentamisen aikana arvioitu liikennemäärä on enimmillään 50 raskasta ajoneuvoa ja 10–30 ajoneuvoa vuorokaudessa. Hankeen rakennustyömaalle tehdään turvallisuussuunnitelma, jossa esitetään rakennusaikaiset liikennejärjestelyt sekä annetaan työmaan osapuolille ympäristöohjeistusta.

Ohjelman arviossa laitoksen toiminnan aikana liikennettä syntyisi metaanikaasun kuljetuksesta tankkausasemille noin seitsemän raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa ja kemikaalien kuljetuksesta noin yksi raskas ajoneuvo muutaman kerran viikossa. Hanke ei edellytä uusien tieyhteyksien toteuttamista hankkeen ulkopuolelle, jolloin liikenne ohjautuu hankealueelta pääväylille. Vaarallisten aineiden kuljetuksissa toimitaan vaarallisten aineiden kuljetussäännösten mukaisesti. Yhteysviranomaisen katsoo, että liikenteen merkittävät ympäristövaikutukset huomioidaan ohjelmassa riittävän tarkasti.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Ohjelmassa mainitaan, että alustavien suunnitelmien mukaan rakentaminen ei edellytä louhintaa. Maanrakennustöiden lisäksi massanvaihdot ovat kuitenkin mahdollisia. Tieyhteyksiä ei rakenneta tontin ulkopuolelle.

Yhteysviranomaisen toteaa, että kiviainesten ottaminen hankkeessa on melko pientä valmiiksi raivatun tontin vuoksi. Selostuksessa tulee kuitenkin kuvaila mahdollisuuksien mukaan tarvittavan kiviaineksen määrää ja laatua. Lisäksi toiminnanaikainen runsas veden käyttö voidaan katsoa luonnonvaran hyödyntämiseksi. Pyrkimys kierrättää vettä prosessissa on kannatettavaa toimintaa.

Vaikutukset yleiseen turvallisuuteen ja arvio ympäristöriskeistä

Hankkeen ympäristöonnettomuuksien ja turvallisuusriskien tyyppi, todennäköisyys ja ympäristövaikutukset arvioidaan normaali- ja häiriötilanteessa rakentamisen ja toiminnan aikana. Tarkasteluun sisältyy kaikki hankekokonaisuuden toiminnot mukaan lukien tieliikenne. Arvioinnin tulosten perusteella esitetään keinoja tunnistettujen onnettomuus- ja häiriöriskien estämiseksi ja seurausten lieventämiseksi. Vaikutusarvion tulokset otetaan huomioon toiminnan jatkosuunnittelussa.

Riskitarkastelussa on otettava huomioon koko laitospokonaisuus ja lähiympäristön muut toiminnot. Paloteknisiä ratkaisuja sekä vaarallisten kemikaalien käyttöä, varastointia ja kuljetuksia tulee tarkastella siinä määrin, kuin suunnitteluvaihe mahdollistaa. Lisäksi tulee selvittää erilaisten häiriötilanteiden todennäköisyys ja seurausvaikutukset.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu korostaa, että metaanin vuototilanteisiin tulee varautua. Metaani on hiilidioksidiä monin kerroin merkittävämpi kasvihuonekaasu, joten mahdollinen metaanivuoto tulee riskitarkastella kriittisesti. Lisäksi ympäristönsuojelu toteaa, että vaarallisten kemikaalien varastoinnissa tulee tarkastella niiden vuototapahtuma rankkasateen aikana ja arvioida aiheutuvat riskit sekä varautua myös kyseiseen tapahtumaan ennaltavarautumissuunnitelmassa. Tarkemmassa suunnitelmassa tulee laatia suunnitelma alueen hulevesien käsittelystä ja kiinnittää huomiota tarpeeseen järjestää sammutusvesien hallinta. Yhteysviranomaisen edellyttää, että hulevesiin kohdistuvien poikkeustilanteiden hallinnassa tulee huomioida myös luontoarvot. Tampereen Vesi esittää lausunnossaan, että onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutukset sekä mahdolliset kemikaalien vuototilanteet on huomioitava ja arvioitava niiden vaikutus viemäroitäviin jätevesiin. Yhteysviranomaisen yhtyy näihin lausuntoihin.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että riskinarvioinnin kannalta keskeistä on huomioida hankealueen sijoittuminen laajahkolle teollisuusalueelle. Vaikka muiden alueelle sijoittuvien toimintojen tarkka laatu ei olisi vielä tiedossa, tulee arvioinnin pohjautua kaavojen mahdollistamiin toimintoihin.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Ohjelman mukaan hankealueen lähiympäristön muut toimijat tunnistetaan ja kuvataan sekä käynnissä tai suunnitteilla olevien hankkeiden tiedot tarkastetaan selostukseen. Hankkeen toiminnasta ja muista alueen toiminnoista aiheutuvat yhteisvaikutukset ympäristöön (mm. ilmanlaatuun, liikenteeseen, meluun) tarkastellaan osana vaikutusten arviointia. Yhteysviranomaisen pitää yhteisvaikutusten arviointia oikean suuntaisena, mutta huomauttaa, että hulevesien yhteisvaikutukset tulisi huomioida etenkin Näätäsuon luontoarvojen kannalta.

Epävarmuustekijät sekä haittojen lieventäminen ja vaikutusten seuranta

Ohjelman mukaan arviointityön aikana tunnistetaan mahdolliset epävarmuustekijät mahdollisimman kattavasti ja arvioidaan niiden merkitys vaikutusarvioiden luotettavuudelle. Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointityön aikana tunnistetut arvioinnin epävarmuustekijät ja niiden vaikutus arvioinnin tulokseen tulee esittää arviointiselostuksessa mahdollisimman selkeästi, jotta ne voidaan huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa. Arviointiin liittyvät epävarmuustekijät tulee esittää vaikutuskohteittain.

Arviointityön aikana selvitetään mahdollisuudet ehkäistä ja rajoittaa hankkeen haittavaikutuksia suunnittelun ja toteutuksen keinoin. Selvitys lieventämistoimenpiteistä esitetään arviointiselostuksessa. Lieventämistoimenpiteiden osalta huomioidaan paras käyttökelpoinen tekniikka. Yhteysviranomaisen toteaa, että esitettävien haitallisten vaikutusten vähentämiskeinojen tulee olla toteutuskelpoisia ja riittävän konkreettisia. Lieventämiskeinot tulee esittää vaikutuskohteittain.

Vaikutusten selvittämisen yhteydessä laaditaan arviointiselostukseen ehdotus ympäristövaikutusten seurantaohjelman sisällöksi. Seurannan tavoitteet on esitetty ohjelmassa. Yksityiskohtaisempi ympäristövaikutusten tarkkailuohjelma esitetään ympäristölupahakemuksen yhteydessä myöhemmin. Yhteysviranomaisen pitää arviointiohjelmassa esitettyä vaikutusten seurantaesitystä riittävänä.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Arviointiohjelmassa on esitetty YVA-menettelyn vaiheet, osapuolet, menettelyyn sisältyvä vuorovaikutus ja viestintä sekä alustavat aikataulut hankkeen etenemisestä. Menettelyn aikataulu vaikuttaa tiukalta, mutta lain mukaan mahdolliselta. Hanke ei ole herättänyt kiinnostusta yleisötilaisuuksissa, eikä seurantaryhmälle ole nähty tarvetta. Mikäli selostusvaiheessa ilmenee lähialueen asutukseen, virkistysalueisiin tai luontoarvoihin sellaisia vaikutuksia, joissa tiedon vaihto eri sidosryhmien kanssa parantaisi arviointien laatua, voi seurantaryhmän perustamista harkita.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen mukaan arviointiohjelmassa tulee esittää arviointiohjelman laatijoiden pätevyys. Arviointiohjelmassa on esitetty selkeästi arviointiin osallistuvat henkilöt, henkilöiden koulutus ja työkokemus sekä heidän roolinsa arvioinnissa. Mahdolliset muutokset arvioinnin vastuuhenkilöissä tulee päivittää arviointiselostukseen.

ARVIOINTIOHJELMALAUSUNNON TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <https://www.ely-keskus.fi/kuulutukset/pirkanmaa> ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla <http://www.ymparisto.fi/NordicRenGasTampereYVA>.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 4 000 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty suppean hankkeen mukaisesti (5–10 henkilötyöpäivää). Maksupäätös on annettu valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla, ja sen määrä perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2022 (1259/2021).

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamasta lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä. Oikaisuvaatimusosoitus toimitetaan hankkeesta vastaavalle tämän lausunnon liitteenä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 1 §, 2 §, 3 § 1 momentti, 8 §, 16 §, 17 §, 18 §, 33 § ja 38 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1259/2021) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2022 1 § ja 2 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023 6 §

ASIAN KÄSITTELY

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastualueen luontoyksikössä.

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa ylitarkastaja Katja Sippola, puh. 0295 036 248, sähköposti katja.sippola@ely-keskus.fi.

Lausunnon on esitellyt ylitarkastaja Katja Sippola ja ratkaissut lakimies Riina Arffman. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Liitteet	Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus hankkeesta vastaavalle
Jakelu, sähköisesti	Nordic Ren-Gas Oy Afry Finland Oy
Tiedoksi, sähköisesti	Lausuntopyyynnön saaneet tahot

Tämä asiakirja PIRELY/9877/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/9877/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Arffman Riina 03.02.2023 14:56

Esittelijä Sippola Katja 03.02.2023 14:49